

Cirkulärnr: 1991:196
Diariernr: 1991:2838
Handläggare: Christina Rydberg
Avdsek: KEP Finans
Datum: 1991-12-20
Mottagare: Kommunstyrelsen
Socialförvaltningen
Rubrik: Avgifter i barnomsorgen
Bilagor: Skriften "Avgifter i barnomsorgen. Kommunernas barnomsorgstaxor 1991"

Avgifter i barnomsorgen

Barnomsorgstaxorna spelar roll både för kommunerna och barnfamiljerna. Hur de utvecklas kan ha stor betydelse för den enskilda familjen, samtidigt som avgiften bidrar till att täcka de kommunala kostnaderna.

Svenska Kommunförbundet har därför valt att följa upp de tidigare kartläggningar som gjorts (1987 och 1990) av barnfamiljernas avgifter i barnomsorgen i landets samtliga komuner.

Beräkningarna i bifogade rapport "Avgifter i barnomsorgen. Kommunernas barnomsorgstaxor 1991" mäter förhållandena som gällde i maj 1991. Den är en uppföljning av skriften "Barnfamiljernas ekonomi och kommunernas taxor", som redovisade förhållandena i maj 1990. För att underlätta jämförelser har bland annat samma typfamiljer valts vid årets beräkningar.

Uppgifter om barnomsorgstaxornas konstruktion har samlats in från varje kommun, som också givits tillfälle att kontrollera beräkningarna.

Föräldraavgiften finansierar i dag cirka 9 procent av kommunernas totala barnomsorgskostnader

BARN PÅ DAGHEM

Den totala genomsnittliga ökningen av barnomsorgsavgiften motsvarar för studiens typfamiljer 9.7 procent, dvs i stort sett konsumentprisindex' utveckling mellan åren. Ökningen på 9.7 procent är beräknad på oförändrad lönenivå. Eftersom så stor andel av taxorna är inkomstrelaterade, betyder detta att ökningen i praktiken varit större, eftersom avgifterna då följer den löneökning som trots allt skett mellan 1990 och 1991.

Skillnaden mellan kommunerna med lägsta och högsta avgift är, liksom 1990, runt 1 000 kr per månad för de flesta enbarnsfamiljer. För flertalet tvåbarnsfamiljer är avgiftsskillnaden i stället drygt 1 500 kr per månad.

Barnomsorgsavgifterna mätt som andel av bruttoinkomsten sjunker något med ökad inkomst. För familjer med inkomster upp till 22 000 kr per månad är den genomsnittliga barnomsorgsavgiften mellan 6 och 8 procent, beroende på antal barn och inkomst.

Cirka 80 procent av kommunerna har förändrat sin barnomsorgstaxa mellan 1990 och 1991. I flertalet fall är det fråga om justeringar av taket för avgiftsgrundande inkomst.

Procenttaxan är nu den vanligaste bland landets kommuner. 41 procent tillämpar procenttaxa, medan 35 procent har en stegvis inkomstrelaterad taxa. Detta innebär att tre fjärdedelar av landets kommuner har en barnomsorgstaxa som direkt anknyter till föräldrarnas inkomst. En av sex kommuner (17 procent) har 1991 en enhetstaxa i barnomsorgen. 1990 var den stegvis inkomstrelaterade taxan den vanligaste taxeformen. Övergången till en administrativt enklare form av

inkomstrelaterad taxa är således den största förändringen mellan åren, utöver den beräknade höjningen.

BARN PÅ FRITIDSHEM

I debatten kring den flexibla skolstarten har bland annat framförts argumentet att det för föräldrarna blir billigare att ha barnen på fritidshem än på daghem.

I studien har effekterna av övergång från daghem till fritidshem beräknats. Den största avgiftsminskningen är hela 1 800 kr per månad, men genomsnittligt ligger minskningen på 200-300 kr per månad för låginkomstfamiljerna och på drygt 500 kr per månad för medelinkomstfamiljerna.

BARNOMSORGSavgIFTER OCH KOMMUNALSKATT

Liksom tidigare studier från Kommunförbundet visar även denna att skillnaderna i sammanlagd effekt av avgifter och kommunalskatt är större än om man enbart studerar avgifterna respektive skatterna för sig.

I några fall förstärks effekterna av höga avgifter, i andra verkar skillnaden i kommunalskatt utjämnande mellan kommuner med olika nivå på barnomsorgsavgiften. För enbarnsfamiljen är spridningen i sammanlagd effekt mindre än för tvåbarnsfamiljen. Spridningen är också mindre för låg- och medelinkomsttagarna än för höginkomstfamiljen.

Tabell Spridning av sammanlagd effekt kommunalskatt och daghemsavgift. Ett respektive två barn på daghem

Inkomst	Avgift + skatt			Spridning	
	Min		Medel	Max	max-min
<u>Ett barn</u>					
8 975:1	2 225	2 885	3 695	1 470	
20 000:1	6 239	7 208	7 736	1 497	
37 500:1	10 963	13 327	14 817	3 854	
<u>Två barn</u>					
10 050:3	2 911	3 529	4 696	1 785	
20 000:3	6 652	7 491	8 453	1 801	
37 500:3	11 491	13 700	15 297	3 806	

Ytterligare exemplar av skriften "Avgifter i barnomsorgen. Kommunernas barnomsorgstaxor 1991" kan beställas genom Svenska Kommunförbundet, Inga Fridström, telefon 08-772 45 73.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Kommunalekonomi och Personalpolitik
Finanssektionen

Karin Rudebeck

Christina Rydberg